

Asia: VN/34144/2023

Luonnos hallituksen esitykseksi laiksi terveydenhuoltolain muuttamisesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi

Lausunnonantajan lausunto

1. Edustaako vastaaja

Hyvinvointialuetta

2. Toteuttaako ehdotettu säädöskokonaisuus tavoitetta varhaisen tuen saatavuuden parantamisesta?

Ei, vaan tarvittaisiin ehdotetun sijaan tai lisäksi seuraavia toimia

Ehdotetut toimet kohtaan 2:

Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen näkökulmasta nykyisenmuotoinen lakiehdotus ei tue hyvinvointialueita siinä, että ne pystyisivät kohdentamaan niukkaa resurssia terveystarkastusten tekemisessä nykyistä vaikuttavammin enemmän tukea tarvitseville.

Pohteen näkökulmasta ehdotettu malli vähentää hyvinvointialueiden rahoitusta ja siten resurssia, kuitenkin ehdotetut muutokset eivät juuri näy tarpeiden vähenemisenä.

Erityisesti kouluterveydenhuollon osalta Pohde olisi toivonut mahdollisuuden niukan lääkäriresurssin harkinnanvaraiseen käyttöön yksilöllisen arvion perusteella. Tätä lakiuudistus ei sellaisenaan mahdollista. Tämä voitaisiin toteuttaa opettajien ja terveydenhoitajien osaamiseen ja ammattitaitoon perustuvalla mallilla, jossa lääkäri toimisi tiiviisti terveydenhoitajan työparina. Lääkärille ohjattaisiin tarvittaessa yhdessä tarvearviointia tehden ne lapset ja nuoret, joista nousisi erityinen huoli. Näin saisimme kohdennettua resurssin vaikuttavammin kuin koko ikäluokan tarkastuksilla.

Pohteen mielestä terveydenhoitajien tehtäväkuvan näkökulmasta ehdotetut muutokset ovat varsin pieniä. Hyvä asia on, että jatkossa terveysneuvontaa voi antaa ryhmämuotoisena. On kuitenkin muistettava, että ryhmämuotoista terveysneuvontaa annetaan jo koulun tunneilla. Näemme riskinä, että jatkossa terveydenhoitajien resurssia käytetään koulun terveystiedon tuntien osana. On myös muistettava, että laadukkaan ryhmämuotoisen terveysneuvonnan suunnittelu ja vetäminen vie huomattavan paljon aikaa.

3.1 Raskaudenaikaisissa neuvolapalveluissa

Kyllä

Ehdotetut toimet kohtaan 3.1:

-

Muita huomioita kohtaan 3.1:

-

3.2 Alle kouluikäisen neuvolapalveluissa

Kyllä

Ehdotetut toimet kohtaan 3.2:

-

Muita huomioita kohtaan 3.2:

-

3.3 Kouluterveydenhuollon palveluissa

Kyllä

Ehdotetut toimet kohtaan 3.3:

-

Muita huomioita kohtaan 3.3:

-

3.4 Opiskeluterveydenhuollon palveluissa

Kyllä

Ehdotetut toimet kohtaan 3.4:

-

Muita huomioita kohtaan 3.4:

-

4. Onko sääntely opiskeluterveydenhuollon ja siihen kuuluvasta sähköisestä terveystieteidenhuollon 17 §:n 2 momentin ja 70 a §:n säännöksissä soveltamisen kannalta toimiva?

Kyllä

Ehdotetut muutokset kohtaan 4:

Pohteen mielestä tämä on erittäin tärkeä ja hyvä uudistus. Haluamme kuitenkin nostaa esille huolen siitä, että sähköisillä kyselyillä ei välttämättä tavoiteta kohderyhmää riittävän hyvin. On

tunnistettava se riski, että etenkin ne kenet erityisen tärkeää olisi saada terveystarkastusten piiriin yli 18-vuotiaankin voivat jäädä tavoittamatta.

5. Onko esitetty sääntely valtioneuvoston asetukseen neuvolatoiminnasta sekä koulu- ja opiskeluterveydenhuollon sisällöstä riittävä terveystarkastusten toteuttamiseksi?

Ei

6. Yhtenä toimenpiteenä asetusluonnoksessa ehdotetaan kansallisten ohjeistuksien ja suositusten päivittäminen NEUKO-tietokantaan. Onko esitetty toimenpide riittävä?

Ei

7. Millaista muuta kansallista ohjausta ja toimenpiteitä esitetyn lainsäädännön onnistunut toimeenpano mielestänne edellyttää?

Ehdotus on hyvä, mutta Pohde ei pidä sitä riittävänä. Terveystarkastusten näkökulmasta esitämme, että asetusluonnoksessa voisi olla selkeämmin määriteltynä se mitä asioita terveydenhoitaja voi terveystarkastuksessa tehdä vain tarpeen mukaan, mikäli huolta ei ole aikaisemmin herännyt. Tämän myötä Pohde haluaa nostaa myös esille tarpeen terveydenhoitajien koulutuksen sisällön päivittämiseen. Nähdäksemme esityksessä ei myöskään huomioida asiakkaiden vaativia tilanteita riittävästi. Myös terveystarkastuksia ohjaava Neuko -järjestelmää tulee päivittää sisällön mukaisesti

Ehdotetaan terveydenhuollon ammattihenkilöiden työnjakoon liittyvää tarkastelua ja ohjausta huomioiden paljon tukea ja apua tarvitsevien asiakas- ja potilasryhmien tarpeet.

Muita huomioita hallituksen esityksen luonnoksesta:

Pohde pitää kannatettavana palvelukelpoisuusarviointiin liittyvän terveystarkastuksen sisällyttämistä 18-vuotiaiden ja sitä nuorempien toisen asteen opiskeluterveydenhuollon terveystarkastukseen. Haluamme kuitenkin nostaa esille sen, että tämän myötä on tunnistettava, että viive itse asepalvelukseen astumisen velvoitteen ja palvelukelpoisuusarviointiin liittyvän terveystarkastuksen välillä saattaa joissain tilanteissa olla niin pitkä, että terveydentilassa ehtii tulla merkittäviä muutoksia.

Muita huomioita asetusluonnoksista:

-

Rieki Marianne
Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue